

መጅልስ አምን ወለዛልም ቀራራቱ ድድ ኤረትሮፕ

(8ይ ክፈል)

እብ ዶ/ር አሕመድ ሐሰን ድሕሊ

1-ኤረትሮፕ ወጅቡቲ እብ ዜረኖት ቀጠር፡ ዲብ ፍም 6 ጁን 2010 ዲብ እትፋቅ በጽሐፍ። ለትበጸሐት እትፋቅየት ህዬ ሕዳድ ክልኢተን ድወል እብ አሳሰ እድንያይ ቃኑን፡ እብ ሐቴ እድንያይት ሸሪኮት አስክ ልትአሸር፡ ዴሽ ቀጠር ዲብ ሕዳድ ክልኢተን ድወል እግል ልጽነሕ ለልብል ቱ። ጅቡቲ ዜረኖት ደውለት ቀጠር እንዴ ኢገብእ፡ ዜረኖት ፈረንሰ ተሐዜ ክምሰል ዐለት ዲብሎማሰዩን ዔማታት ለሐብር። ለሰብብ ህዬ፡ ቀጠር ገዘ ለአለበ ገበይ እግል ትተበዕቱ ለትብል ፈርህት ሰበት ዐለ እለ እበ ምሮ እንክር፡ እበ ብዕደት ጀህት ህዬ ምሰል ፈረንሰ ዕላቀት ረያም ሰበት በ እግል መሰለሐተ እግል ትሸቄ ክምሰል ትቀድር ዲብ ወግም እንዴ አቴተት ቱ። ምናተ ፈረንሰ ምሰል ቀጠር ዲብ ጅግረ እግል ትእቴ ሰበት ይሐዜት፡ እግል በዳሪት ቀጠር እንዴ አየደት ሰዳይት እግል ተህብ ዱሊት ክምተ እንዴ አከደት እግል ጅቡቲ ሰእየት ከልአተ።

1.1. ኤረትሮፕ ምን ንየት ሰኔት እንዴ ትበገሰት፡ ለቀድየት እድንያይ ሸክል እግል ትጽበጥመ ንየት ሰበት ይዐለት እግለ፡ ክምሰልሁመ እብ ገበይ ሰላም ወሕውትነት ወእብ ገበይ ቃኑን እብ ዜረኖት ቀጠር ሐል እግል ልግበእ እለ ለዐለት እለ ንየት እንዴ ትበገሰት፡ እብ አሳሰለ ዲብ ፍም 6 ጁን 2010 ለትበጸሐት እትፋቅየት፡ ምን ጅቡቲ ምልክዬቱ ለትብሉ ባካት ውሕዳተ አፍገረት። አስክ ሕዳድ ክልኢተን ድወል ልትሐደድ ህዬ ውሕዳት ቀጠር ዲብ ክምሰል ጸንሕ ገብእ።

1.2. ርኢስ ፍአሰ ወዘረእ ወወዚር ካርጅየት ቀጠር ለዐለ ሐመድ ቢንጃስም ቢንጃብር አሳኒ ዲብ ፍም 6 ጁን 2010 አስክ ርኢስ አምን ምጅልስ ቅራን ክሉድ ሂሊር ዲብለ ነድአየ ልእከት፡ “ደውለት ኤረትሮፕ ምን ለትክሕድ ባካት

ሕዱዱ ቅዋተ ስሕበት ህሌት፡ እሊ ላኪን እብ አሳሰለ ትበጸሐት እትፋቅየት፡ ለቀድየት አስክ ናይ ደንጎበ ሐል ትገብእ እግለ ዲኢኮን፡ ክምሰል ናይ 'ጅቡቲ አካን ቱ' እንዴ ትቤ ለትቀበለቱ እንዴ ወዴስ ለልትነሰእ ኢኮን አው ክምሰልሁ እግል ለአሰሜዕ አለቡ" እንዴ ቤለ እብ ዋዴሕ አትአመረዩ።

1.3. ርኢስ ደውለት ኤረትርዮ ኢሰያስ አፈወርቂ፡ ርኢስ ጅቡቲ እስማዒል ዑመር ገሌን ወአሚር ደውለት ቀጠር ሐመድ ቢንሽሊፊ አልሳኒ ለፈርመው እተ እትፋቅየት፡ እሊ ለተሌ ተአክድ። "ሩአስ ኤረትርዮ ወጅቡቲ፡ እብ ዜረኖት አሚር ቀጠር ሓይስ ሼክ ሐመድ ቢንሽሊፊ አልሳኒ፡ ራቴዕቱ ለቤለዩ ቃኑናይ ወቴክኒካይ ምስዳራት እብ ዶ/ር አሕመድ ሐሰን ድሕሊ እግለ ናይ ሕዱድ አከይመቅርሕ ናይ ደንጎበ ሐል ለለሀይብ መካኒዝም ለሸምል ሰነድ እግል ለአፍግር መስኡልየት ታመት ለሀዩቡ። እግለ ቀጠር ተአውጁ ናይ ሸቅል ወሲቀት ለገብእ ሐል ህዩ ልትከበቱ።"

1.4. ለናይ እትፋቅየት ወሲቀት ሰቦ ማዳት ለጸብጠ እትገብእ፡ ዎሮ ምኑ፡ "ደውለት ኤረትርዮ ምነ ለትክሕድ ባካት ሕዱድ ቅዋተ ክምሰል ሰሐበት ደውለት ቀጠር አከደት" ልብል። እለ ምስዳር እለ ላኪን እብ አሳሰለ ትበጸሐት እትፋቅየት አስክ ናይ ደንጎበ ሐል ገብእ ዲኢኮን ክምሰል ናይ ሐቴ ጀህት ሐቅ እዕትራፍ እንዴ ወዴስ ለልትነሰእ ክምሰል ኢኮን ለሐብር። 1.5. ወስል (ነግል) ናይለ እትፋቅየት አስክ መነዝመት ምጅልስ ቅራን፡ እትሓድ አፍሪቀ ወአልጃምዐ አልዐረብዩ ንዱእ ህለ። እሊ ህዩ ዲብለ ፈርመየ እቱ ኤረትርዮ፡ ጅቡቲ ወቀጠር እንዴ ተሐደደ ለተርፍ ጋር እንዴ ኢገብእ፡ እድንያይ፡ አፍሪቅያይ ወዐረብያይ ዕሙቅ ክምሰል ቡ ለለአክድ ቱ።

2. ፍንጌ ኤረትርዮ ወጅቡቲ ለትበጸሐት እትፋቅየት 7 ማዳት ትከምክም። ህቱ ህዩ፦

ቀዳማይት ማደት፦ እብ አሳሰለ እብ ክልኢተን ጀሃት እግል በዐል ምግብ ደውለት ቀጠር ለተሀየበት መስኡልየት፡ ናይ ሕዱድ አከይ መቅርሕ እብ ርኢስ ወዘረእ ወወዘር ካርጅየት ቀጠር ሼክ ሐመድ ቢን ጃስም ቢንጃብር አልሳኒ ለልትመረሕ ወከአይል ክልኢተን ድወል ለብእተ ልጅነት ልትከወን። ለልጅነት ህዩ ምስል እድንያይ እትፋቅየት እንዴ ትመረቃረሐ እብ አሳስ እድንያይ ቀዋኒን ወመምርሒታት፡ እግል ሕዱድ ክልኢተን ድወል ናይ አሸሮት ወራት ለተአገዴ፡ ሐቴ እድንያይት ሸሪከት ለሐሬ። ርኢስ ህዩ፡ ወቀይ ልጅነት እግል ዐወቶት ልጃን ነአይሽ እግል ልትከወን፡ ብቅግምቶም እግለ ቤለዮም ስያስዩን፡ ተክኒክዩን ወሰብ መቅደረት ናይ ቃኑን አምራም እግል ልትነፈዕ መስኡልየት

ቡ ካልአይት ማደት፦ ሀደፍ ናይ እለ ልጅነት እለ ፍንጌ ክልኢተን ድወል ለህለ አከይመቅርሕ ሕዱድ እግል ሀወኖት እግል ዕሳቀት ወግውርነት ሰኔት እበ ከድም አግቡይ ሕዱድ ክልኢተን ድወል አሸሮት ቱ። ሳልሳይት ማደት፦

ክልሊቱን ጀሃት ዲብ ሐንቴሆም አሲሪን ህለው ምንገብኦ፡ ብዝሐም ወአስማዮም እብ ዋዴሕ እግል ደውለት ቀጠር ሰልሞ። ክምሰልሁመ ብዝሐ ኣስማይ ናይለ ሓለቶም ለኢትዲሌት ለአቀርቦ። ፍንጌ ክልሊቱን ድወል ህዩ መትባዳል አሲሪን ገብኦ። ክምሰልሁመ ክል ጀህት ቴለል ናይለ ሓለቶም ለኢዲሌት ትብሕስ። እሊ ክሉ ህዩ እብ ደውለት ቀጠር ዲብ ልትወጀህ ገብኦ፡ ራብዓይት ማደት፡ ክል ጀህት ናትለ አሸሮት ለትወዴ እድንያይት ሸሪከት ለቀርብ ምህም ለትበህለ ወሳይቅ ወሐብሬ እግል ደውለት ቀጠር ለህይብ። ሓምሳይት ማደት፡ ለሕዳድ እግል ተአሸር ክልሊቱን ጀሃት ለአተፈቀዩ እተ እድንያይት ሸሪከት፡ ፈግሪት ሸቅለ አስክለ ዲብ ቀዳማይት ማደት ናይ እለ ወሲቀት እለ ለህሌት ልጅነት ተአቀርብ። ቀራር ልጅነት ህዩ እግል ክልሊቱን ጀሃት ለቀይድ ወናይ ደንጎበ ገብኦ።

ሱሳይት ማደት፡ ቀጠር እግል ናይ ሕዳድ አከይመቅርሕ ክልሊቱን ድወል እግል አስከቦት ለትየመመት በዐል ምግብ ሰበት ገብኦት፡ ለዲብ ሳልፋይት ማደት ናይለ እለ ወሲቀት ለህሌት ልጅነት፡ እግል ሕዳድ ለከስስ ናይ ደንጎበ ቀራር ለተአፈግር፡ ዲብ ባካት ቅዋተ እንዴ አትገሴት ሕዳድ ናይ ራቀቦት ወቀይ ትሳይር። ሳብዓይት ማደት፡ “ደውለት ቀጠር እግል እትፋቅየት እብ ሰበት አግቡይ አስከቦት አከይመቅርሕ ሕዳድ እብለከስስ ለፈግረት ወሲቀት እትፋቅየት ወፈግልየት፡ አስክ መንዘመት ምጅልስ ቅራን ወአልጃምዐ አልዐረብየት ወእተሓድ አፍሬ ትልእክ” እብ ሰበት እለ ቀድየት እለ እሊ ለተሌ ተውዴሕ ቀደሞት ምህም ቱ።

1. መንዘመት ምጅልስ ቅራን፡ እተሓድ አፍሪቀ፡ አልጃምዐ አልዐረብየ ወሐምሲቱን ዳይማት አንፋር ምጅልስ አምን እግል እለ እትፋቅየት እለ ሰኑደ ወለአዩደ። 1.1 ምጅልስ አምን ዲብ ዮም 11 ጁን 2010 ዲብ አፍገረዩ ሸሪሕ፡ “ ደውለት ቀጠር እግል አከይመቅርሕ ሕዳድ ጀምሁርየት ጅቡቲ ወደውለት ኤረትርየ እግል አስከቦት ናይ ዜረኖት ዶር ተአይድ ወክልሊቱን ድወል እትፋቅየት ሰበት ፈርመየ ህዩ ፈርሐቱ ሸሪሕ” ቤለ። ናይለ ወክድ ለህይ አሚን 9ም መንዘመት ምጅልስ ቅራን ባንኪሙን እብ ጀህቱ፡ ዲብ ዮም 8 ጁን 2010 ዲብ አፍገረዩ ሸሪሕ፡ እግል እትፋቅየት ክልሊቱን ድወል ተእዩዱ ሻሪሕ ቱ።

1.2 እተሓድ አፍሪቀ እብ ጀህቱ፡ ርኢስ ተንሬዚሁ ለዐለ ጃን ቢንግ ዲብ ዮም 8 ጁን 2010 እበ አፍገረዩ አዋጅ፡ እግል ፍንጌ ኤረትርየ ወጅቡቲ ለትበጸሐት እትፋቅየት ተእዩዱ ሻሪሕ ቱ። እንዴ አትለ ህዩ፡ “እለ እትፋቅየት እለ ዲብ ቀር አፍሪቀ እብ ግዲዱ አሆታይ ተእሲር እግል ለህሌ እለ እተምኔ” ህዩ ቤለ።

1.3 “አሚን 9ም አልጃምዐ አልዐረብየ ለዐለ 9ምር ሙስ እብ ጀህቱ፡ ዲብ ዮም 8 ጁን 2010 ዲብ አፍገረዩ ሸሪሕ፡ እግል ሩአስ ጀምሁርየት ጅቡቲ ወደውለት ኤረትርየ ፍንጌ ክልሊቱን ድወል እግል ትከለቀ አከይመቅሬሕ ሕዳድ እግል

አስከቦት ለፈርመዩ እተ እትፋቅየት እንዴ አየደ፡ ደውለት ቀጠር እግለ ኸላፍ እግል አስከቦት ትወድዩ ለዐለት ጸገም ሐምዴሁ ሸርሐ።”

1.4 ኤለክትሮኒካይት ሸበከት መክተብ ርኢስ ፈረንሳ ክምሰል ተሐብሩ፡ ርኢስ ፈረንሳ ለዐለ ኒኮለ ሳርኮዚመ ዲብ ዮም 8 ጁን 2010 ዲብ አፍገረዩ ሸሬሕ፡ “ኤረትርዩ ወጅቡቲ ናይ ሕዱድ አከይመቅረሐን እግል ሀወኖት ዲብ እትፋቅየት ብጽሐተን ሐምዴዬ እሸሬሕ” ሐቆለ ቤለ፡ እንዴ አትለ፡ ፍንጌ ክልኢተን ድወለ እግለ ትከለቀ ቴለል እግል ሀወኖት ደውለት ቀጠር እግለ አግዴቱ ዶር ሐመደ። ክምሰልሁመ ደውለቱ ለተትሐዜ ሰዳይት እግል ቲዴ ዱሊት ክም ዐለት አከደ። 1.5 ውዛረት ካርጅየት ፋስዩ ዲብ ዮም 10 ጁን 2010 ዲብለ አፍገረዩ ሸሬሕ ህዬ እግለ ትበጸሐት እትፋቅየት እንዴ አየደት፡ ሐል ኸላፍ ሕዱድ ኤረትርዩ ወጅቡቲ ዲብ አደቀቦት ሰላም ወመስኩብት መንጠቀት ቀር አፍሪቀ ዶር ክምሰል ለሀሌ እሉ አከደ።

1.6 ወዚር ካርጅየት ብሪጣንዩ ወወዚር ዕዳገ ሕበር አፍሪቀ ሄንሪ ቤሊንግሃም እብ ዶሩ፡ ዲብ ዮም 10 ጁን 2010 ኤረትርዩ ወጅቡቲ አከይመቅረሐን እግል አስከቦት እግለ ወድያሁ ጸገም ሐቆለ ሐመደ፡ እግለ ነስኢያህ አወላይት ምስዳር ዲብ ሰላም ወመስኩብት መንጠቀት ቀር አፍሪቀ ዶር እግል ለሀሌ እሉ ለዐለት እሉ ትምኔት ሸርሐ”

1.7 በዐል ንሳል ውዛረት ካርጅየት ቻይነ ጋን ጋንግ ዲብ ዮም 11 ጁን 2010 ዲብ ሀበዩ ሸሬሕ፡ ፍንጌ ኤረትርዩ ወጅቡቲ ለትበጸሐት እትፋቅየት እንዴ ሐመደ እግል ዜረኖት ቀጠር ሐመደ።

1.8 ፍሊፕ ክራውሊ፡ እብ ስሜት ውዛረት ካርጅየት አሜሪካ፡ ዲብ ዮም 15 ጁን 2010 ዲብ አፍገረዩ ሸሬሕ፡ “አሜሪካ እግለ ዲብ ዮም 6 ጁን 2010 ፍንጌ ርኢስ ኢሰያስ አፈወርቂ ወታንጃሁ ርኢስ ዑመር ገሌ ለትፈረመት እትፋቅየት ተአይድ” ሐቆለ ቤለ፡ ጅህድ ናይለ ወክድ ለህይ አሚር ቀጥደር ሐመድ ቢን ኸሊፈ አልሳኒ ሐመደ።

1.9 በዐል ንሳል ሸኡን ካርጅየት እተሓድ አሮብ ለዐለት ካትሪን አሸተን ዲብ ዮም 9 ጁን 2010 ዲብ አፍገረቱ ሸሬሕ፡ “እተሓድ አሮብ እግል በዐል ምግብ አሚር ቀጠር እትፋቅየት ኤረትርዩ ወጅቡቲ ለአይድ፡ ፍንጌ ክልኢተን ድወል ለትበጸሐት እትፋቅየት ህዬ፡ ናይ ሕውትነት ወስን ግዋሬ ለትመደደ እተ እትፋቅየት እግል ብልሰት ምህም ምስዳርተ” ቤለት።